

Kmetijstvo, Gozdarstvo, gozdovi, Dejan Židan

Z gozdovi slabo gospodarimo, nasvetov strokovnjakov iz uspešnejših držav pa vseeno ne upoštevamo

Tatjana Pihlar

20. april 2015 20. april 2015 8:05

Podiplomski študenti iz šestih držav so v okviru lanskega blejskega strateškega foruma pripravili strokovne rešitve za upravljanje slovenskih gozdov. Novega državnega podjetja, ki ga načrtuje kmetijski minister Dejan Židan, sami ne bi ustanavljali.

Fotografije » 1/2

Z gozdovi slabo gospodarimo, nasvetov strokovnjakov iz uspešnejših držav pa vseeno ne upoštevamo. (Foto: Luka Cjuha)

V sredo se bo končala javna obravnava predloga zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti države. Na njegovi podlagi želi kmetijski minister **Dejan Židan** ustanoviti še eno državno gozdarsko podjetje – Slovenski državni gozdovi, d. o. o. Poleg pretežnega dela gozdarske stroke ima močno opozicijo proti takšni rešitvi tudi v koalicijski SMC. Ta se zavzema za zasebno-javno partnerstvo. Po naših informacijah načrtujejo ohranitev koncesij za izkoriščanje državnih gozdov. Les bi torej še naprej prodajali koncesionarji, vendar bi država nad njimi bedela skrbneje kot doslej. Zasebniki bi v tem partnerstvu predstavljali 51-odstotni delež, država pa preostanek. V partnerstvo bi jih vključila na podlagi javnih razpisov, njihov vložek pa bi bili delo, znanje in stroji.

Novo podjetje ni potrebno

Strokovne rešitve za upravljanje s slovenskimi gozdovi so na lanskem strateškem forumu na Bledu iskali tudi podiplomski študenti iz šestih držav z vsaj tri leta delovnih izkušenj v vodilnih svetovnih investicijskih bankah in svetovalnih podjetjih, kot so The Boston Consulting Group, McKinsey & Co., JP Morgan. Ocenili so, da bi lahko država iztržek iz svojih gozdov v petih letih povišala na 26 milijonov evrov; lani je dobila okoli 16 milijonov. Ponudili so zanimive predloge, ki pa se močno razlikujejo od tega, kar so pripravili na kmetijskem ministrstvu, in tudi od predloga SMC.

Tekmovalna žirija je med najboljše uvrstila rešitve študentov iz Švice, Danske in Kitajske. Vodja tekmovanja, ekonomist **Žan Dapčević**, pravi, da so ekipe ocenile, da ustanavljanje novega državnega gozdarskega podjetja ni potrebno, saj v Sloveniji že obstaja organizacija, odgovorna za upravljanje z državnimi gozdovi, to je Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Predlagale pa so kadrovske preureditve sklada, ki bo znal doseči donose iz državnih gozdov, primerljive s sosednjo Avstrijo in drugimi državami EU. »Leta 2013 je sklad na hektar gozdnega zemljišča ustvaril štiri evre dobička, sosednje avstrijsko državno podjetje za upravljanje z

državnim gozdom pa 35 evrov,« poudarja Dapčević.

Visoko korupcijsko tveganje

Po Dapčevićevih besedah so vse tekmovalne ekipe zaradi visokih korupcijskih tveganj predlagale tudi spremembo obstoječega sistema koncesij v državnih gozdovih, ki jim junija prihodnje leto poteče 20-letna veljavnost. »Koncesije so bile podeljene državnim podjetjem, ki pa so jih sčasoma privatizirali. Ekipe so probleme zaznale predvsem v metodologiji določanja višine koncesnine, v previsokih priznanih stroških poseka in v prodaji hlodovine na trgu pod ceno,« nam je pojasnil Žan Dapčević.

Tuji podiplomski študenti so se obregnili ob velikansko lastniško razpršenost slovenskih gozdov. Povprečna velikost gozdne posesti znaša dobra dva hektarja, imamo okoli 460.000 lastnikov, ki posekajo približno tretjino manj drevja, kot bi ga lahko. Švicarska in kitajska ekipa sta zato predlagali povratne koncesije. Lastnike zasebnih gozdov bi povezali tako, da bi ti svoje gozdove dali državi v desetletno upravljanje, v zameno pa bi dobivali koncesnino. »Povprečni lastnik, ki ima v lasti približno dva hektarja gozda, bi od države na leto prejel okoli tisoč evrov pred davki, in to brez vsakršnih obveznosti do gozda,« pravi Dapčević.

Za povratne koncesije naj bi se po oceni tujih študentov v petih letih odločilo okoli 20.000 zasebnih lastnikov gozdov. Država bi v tem primeru dobila v upravljanje dodatnih 55.000 hektarjev gozda, sklad pa bi lahko na novo zaposlil 50 strokovnjakov s področja mednarodne prodaje in trgovine. Če bi po zgledu Avstrije Slovenija vpeljala še digitalizacijo gozdov od načrtovanja poseka do spravila hlodovine do končnega kupca, bi ob takšni ekonomiji obsega po mnenju ekipe iz Danske lahko bili konkurenčni celo podjetjem, ki odkupujejo hlodovino v Avstriji. »To so tudi multinacionalke, katerih prihodki presegajo proračun Republike Slovenije, na leto pa ustvarijo za več kot milijardo evrov dobička,« sklene Dapčević.

75 %

nižji od povprečja EU je donos iz slovenskih državnih gozdov.

3,5-krat

nižja je produktivnost dela v slovenskih gozdovih v primerjavi s švedskimi.

Komunikacijski šum?

Zunanji minister Karl Erjavec, ki je bil gostitelj strateškega foruma septembra lani na Bledu, je bil z rešitvami tujih študentov za upravljanje slovenskih gozdov zadovoljen. Napovedal je, da bo njihove zamisli posredoval kmetijskemu ministru Dejanu Židanu. Toda iz vsebine predlaganega zakona o ustanovitvi novega državnega gozdarskega podjetja, ki nima nič skupnega s tem, kar so (brezplačno) svetovali tuji študenti, je mogoče sklepati, da je v slovenski vladi, ki jih je pri njihovem raziskovalnem delu podpirala, prišlo do komunikacijskega šuma.

V Sloveniji imamo nerealiziran posek v zasebnih gozdovih, izjemno razdrobljeno zasebno lastništvo, neučinkovit sistem koncesij v državnih gozdovih in nizek donos iz njih.

Žan Dapčević ekonomist

POŠLJITE KOMENTAR

POŠLJITE POPRAVEK

Spremljajte prispevke na temo “Slovenija”

Tukaj vpišite vaš elektronski naslov

NAROČITE OBVESTILA

Obvestilo z zbranimi članki vseh tem, ki jih spremljate, pošljemo vsako jutro.

Seznam vseh naročil lahko na enem mestu upravljate preko povezave na dnu obvestila.